

nunc autem à Gothis subversa atque in desolationem redacta est. Hujus construendæ duplex ratio fuit; una everfio veteris Carthaginis Pœnorum coloniæ, ac Metropolis Citerioris Hispaniæ: secunda verò institutio seu ampliatio Tarraconiæ per Scipiones, post deletam veterem Carthaginem, in Metropolim Citerioris Hispaniæ erectæ. Quemadmodum enim Romani Citeriorem Hispaniam castris obfirmarunt, Carthaginenses prudenti consilio civitates Ulterioris Hispaniæ, quæ ex horum dominio erant, non minori cura auxerunt, val-
 a Strabo lib. 3. lisque munire. Eam porro sic describit Strabo ^a: *Carthago nova, ab Asdrubale condita, eo qui Barca Annibalis patri successit, longè præstantissima omnium hujus regionis urbium: nam & loci natura est munitissima, & muro præclare exstructo, & ornata est portibus & lacu, & argenteis metallis, & cum ibi tum in vicinis locis multum confit salsamentorum: estque hoc magnum emporium, ubi & mediterranei maritimas, & maritimi mediterraneas mercantur merces.* Unde & apud eam hyemasse olim Præfectum Romanum ut in Primaria regionis docet idem Strabo
 b Idem lib. 3. b his verbis: *Ipse Præfectus in maritimis hyemare solet jus dicendo, maxime Carthagine aut Tarracone: per æstatem obit Provinciam, inspiciens quæ quovis tempore correctionem desiderant.*

Sed quis hanc etiam Metropolim Ecclesiasticam, sedemque Archiepiscopalem antiquitus fuisse non fatebitur, si Hectorem Carthaginensem Episcopum ita subscriptum Concilio Tarraconensi anno quingentesimo decimo sexto legerit? *Hector Episcopus Metropolis Carthaginensis subscripsi.* Ne autem id amanuensium errore scriptum esse quispiam suspicetur, certum est ita legi in duobus pervetustis MSS. Codd. Bibliothecæ Toletanæ & Divi Laurentii. Favet huic sententiæ historia antiqua Hispaniæ ab Ambrosio Morales prolata, quæ disertis verbis asserit hanc olim civitatem eximiam extitisse, usque ad Gothorum tempora, quibus à Vandalis diruta est, ejusque dignitatem Metropolitanicam in Ecclesiam Toletanam translatam fuisse; ideoque Provinciam illam non Toletanam, sed Carthaginensem dictam. Hujus verba sic ab eo referuntur, quæ licet vulgari sermone expressa haud omittenda esse duxi ^c: *Alli vuo antiquamente dignidad de ciudad, ma agora que fue destruyda por los Vandalos, en el tiempo de los Godos, la dignidad fue passada à la Iglesia di Toledo, y aun hasta agora la Provincia de Toledo, se llama Provincia de Cartagena.* His nil clarius, attamen res tota non parum ex infra dicendis lucis accipiet.

VI.
 TOLETUM
 METROPOLIS
 CARPETANIÆ
 PROVINCIÆ.

Toletum urbs Hispaniæ celebris, & Carpetanorum caput, in centro Hispaniæ, ad Tagum fluvium circumfluentem, inter Burgos ad Septentrionem, Cordubam ad Meridiem, Valentiam ad Ortum, & Ulissiponem ad Occasum. Provincia autem Carpetania dicta est, cujus Carpetani accolæ circa Toletum, citra & ultra Tagum fluvium habitantes: eosdemque circiter limites habuit, ut ajunt Villanovanus & Morales, quos postea regnum Toletanum, sed longè alios antiquitus in ordine civili, quam Provincia Carthaginensis, quæ major fuit. Carpetanorum autem urbes sic describit Ptolemæus ^d: *Australiores Vaccaei & Arevaccibus sunt Carpetani, in quibus urbes: Ilurbida, Stelesta, Ilarcuris, Varada, Thermeda, Tituacia, Mantua Viseria olim, Toletum, Complutum, Caracca, Libora Elbora olim, Ispinum, Mentercosa, Barnacis, Alternia, Paterniana, Rigusa, Laminium.* At multo plures in Carthaginensi fuisse apud ipsum Ptolemæum videre est, sicut & Carpetaniam Carthaginensis tantum partem extitisse.

d Ptolem. lib. 2. c. 6.

Porro Toletanum Episcopum Carpetaniæ Metropolitanam primò habitum esse certo colligitur ex ejus subscriptione in Concilio Toletano tertio. Ea est: *Euphemius in Christi nomine Ecclesiæ Catholicæ Toletanæ Metropolitanus Episcopus Provinciæ Carpetaniæ, his constitutionibus, quibus in urbe Toletana interfui, annuens subscripsi.* Quis enim hac cognita Metropolitanæ istius Provinciæ dignitatem ei negabit? An autem totius Carthaginensis Metropolis Ecclesiastica olim Toletum ante Carthaginem habitum sit, non levis ratio dubi-